

Przedmiotowe zasady oceniania na lekcji fizyki 2021-2022

Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych służy monitorowaniu pracy ucznia. Ocena ma za zadanie przekazywać uczniowi informację o jego osiągnięciach, wskazywać, co robi dobrze, a co i w jaki sposób wymaga poprawy.

Obszary aktywności

1. Rozumienie pojęć fizycznych i znajomość ich definicji oraz jednostek (posługiwanie się językiem fizyki).
2. Poprawny zapis matematyczny.
3. Znajomość i stosowanie poznanych wzorów (wraz z przekształceniami).
4. Rozwiązywanie zadań obliczeniowych i problemowych z wykorzystaniem poznanych metod (w tym wyprowadzanie jednostek).
5. Analizowanie tekstów fizycznych i wyciąganie z nich wniosków.
6. Stosowanie wiedzy przedmiotowej w rozwiązywaniu problemów praktycznych (z życia codziennego)
7. Planowanie i przeprowadzanie obserwacji oraz doświadczeń i wnioskowanie na podstawie ich wyników.
8. Prezentowanie wyników swojej pracy w różnych formach.

Formy oceniania

1. Odpowiedź obejmująca trzy ostatnie lekcje z uwzględnieniem rzeczowości, samodzielności, stopnia trudności i właściwego stosowania terminologii i symboliki.
2. Sprawdziany – zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem, obejmują cały omówiony dział lub większą partię materiału zgodnie z planem wynikowym, czas trwania 45 min. Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania go w terminie umówionym z nauczycielem, jednak nie później niż do dwóch tygodni po powrocie do szkoły (przy nieobecności dłuższej niż 1 dzień). Sprawdzian po omówieniu zostaje w szkole do wglądu rodziców na zebraniach lub konsultacjach;
3. Kartkówki – nie muszą być zapowiedziane, sprawdzają opanowanie i rozumienie wiadomości bieżących, czas trwania od 10 – 20 min. Zaległą kartkówkę uczeń ma obowiązek napisać w ciągu tygodnia od zakończenia nieobecności.
4. Zadania utrwalające – mogą mieć formę m.in. zadania domowego, projektu. Uczniowie, którzy nie oddadzą zadania w terminie wyznaczonym przez nauczyciela, mają obowiązek uzupełnić brak tego zadania w ciągu tygodnia od terminu oddania lub powrotu ucznia do szkoły (w przypadku nieobecności ucznia w dniu ostatecznym oddania zadania).

Prace pisemne: są punktowane według skali:

od 40% dopuszczający

od 50% dostateczny

od 75% dobry

od 90% bardzo dobry

100% celujący

W trakcie lekcji

1. Na lekcji fizyki uczeń musi posiadać przybory do pisania, zeszyt, pomoce dodatkowe wskazane przez nauczyciela (np. linijka, kalkulator prosty, tablice fizyczne, ołówek, kolorowe pisaki lub inne przedmioty codziennego użytku w celu przeprowadzenia doświadczeń lub pokazu).
2. Uczeń obowiązkowo prowadzi zeszyt przedmiotowy (zeszyt nie podlega ocenie),
3. Po każdej lekcji uczeń ma obowiązek przeczytania danego tematu w podręczniku celem utrwalenia wiedzy. (w przypadku braku podręcznika uczeń może korzystać z innych źródeł wiedzy)
4. Uczeń nieobecny na zajęciach w szkole jest zobowiązany do samodzielnego nadrobienia materiału jaki był omawiany pod jego nieobecność.
5. Uczeń ma prawo zgłosić 1 raz w półroczu nieprzygotowanie. Nie jest możliwe zgłoszenie nieprzygotowania na zapowiedzianym sprawdzianie lub kartkówce, a także na lekcji powtórzeniowej.

Poprawy ocen

Uczeń ma prawo do poprawy jednego sprawdzianu w ciągu półroczu, ocena uzyskana z poprawy zastępuje ocenę uzyskaną w pierwszym terminie. Termin poprawy uczeń ustala w porozumieniu z nauczycielem. Odpowiedź ustna i kartkówka nie podlegają poprawie.

Ocena śródroczna i roczna

1. Oceny półroczna i roczna nie są średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
2. Na ocenę roczną składają się oceny zdobyte przez ucznia przez cały rok szkolny.
3. Największy wkład do oceny półrocznej i rocznej mają oceny ze sprawdzianów, potem z kartkówek i z pozostałych form sprawdzenia wiedzy i umiejętności.
4. Uczeń nie ma prawa podnieść sobie oceny półrocznej i rocznej poprzez napisanie referatu.
5. Laureat konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim oraz laureat lub finalista olimpiady przedmiotowej z fizyki otrzymuje najwyższą pozytywną ocenę klasyfikacyjną.
6. Uczeń ma prawo ubiegać się o podwyższenie oceny rocznej (gdy nie zgadza się z nią) jeżeli zdobył wymaganą liczbę ocen (z wszystkich wymaganych przez nauczyciela form) oraz skorzystał z możliwości poprawy oceny ze sprawdzianu oraz przeprowadził w czasie roku szkolnego pokaz doświadczalny. Wówczas umawia się z nauczycielem na napisanie sprawdzianu obejmującego wiedzę z całego roku szkolnego.

Uczniowie z dostosowaniem form i metod pracy

W sytuacji gdy uczeń posiada orzeczenie lub opinię z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej wymagania edukacyjne są dostosowywane do możliwości ucznia zgodnie z zaleceniami.

Nauka zdalna

W przypadku konieczności przejścia na nauczanie zdalne niniejszy dokument może zostać odpowiednio zmodyfikowany w celu dostosowania go do potrzeb ucznia i nauczyciela.

Teresa Michalik

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

Wymagania na ocenę dopuszczającą:

Uczeń potrafi:

- podać przykłady wielkości fizycznych skalarnych i wektorowych,
- wymienić cechy wektora,
- zilustrować przykładem każdą z cech wektora,
- dodawać wektory,
- odjąć wektor od wektora,
- pomnożyć i podzielić wektor przez liczbę
- poprawnie posługiwać się pojęciami: droga, położenie, szybkość średnia i chwilowa, przemieszczenie, prędkość średnia i chwilowa,
- narysować wektor położenia ciała w układzie współrzędnych,
- narysować wektor przemieszczenia ciała w układzie współrzędnych,
- odróżnić zmianę położenia od przebytej drogi
- podać i objaśnić wzór na wartość przyspieszenia średniego,
- objaśnić, co to znaczy, że ciało porusza się po okręgu ruchem jednostajnym
- zdefiniować ruch prostoliniowy jednostajny,
- obliczać szybkość, drogę i czas w ruchu prostoliniowym jednostajnym
- podać przykłady ruchu przyspieszonego i opóźnionego,
- obliczyć drogę przebytą w czasie t ruchem jednostajnie przyspieszonym i opóźnionym,
- obliczać szybkość chwilową w ruchach jednostajnie przyspieszonych i opóźnionych,
- aktywnie uczestniczyć w wykonywaniu doświadczenia,
- sformułować wynik doświadczenia
- wyjaśnić pojęcie układu odniesienia,
- wyjaśnić, co to znaczy, że spoczynek i ruch są względne
- opisać rzut poziomy jako ruch złożony ze spadania swobodnego i ruchu jednostajnego w kierunku poziomym,
- objaśnić wzory opisujące rzut poziomy,
- wyrazić szybkość liniową przez okres ruchu i częstotliwość
- wymienić rodzaje oddziaływań występujące w przyrodzie,
- podać jakościowe przykłady zastosowania zasad dynamiki Newtona,
- rysować siły wzajemnego oddziaływania ciał
- zapisać wzorem i objaśnić pojęcie pędu,
- odpowiedzieć na pytanie: *Kiedy pęd ciała nie ulega zmianie?*
- odpowiedzieć na pytania:
  - *Co nazywamy układem ciał?*
  - *Jak definiujemy pęd układu ciał?*
  - *W jakim punkcie go zaczepiamy?*
- *Jaki warunek musi być spełniony, by pęd układu ciał nie zmieniał się?*
- rozróżnić pojęcia siły tarcia statycznego i kinetycznego,

- zapisać wzór na wartość siły tarcia, rozróżnić sytuację, w których we wzorze występuje współczynnik tarcia statycznego lub kinetycznego
- aktywnie uczestniczyć w wykonywaniu doświadczenia
- wskazać działanie siły dośrodkowej o stałej wartości jako warunku ruchu ciała po okręgu ze stałą szybkością,
- podać przykłady siły dośrodkowej o różnej naturze
- aktywnie uczestniczyć w wykonywaniu doświadczenia,
- sformułować wnioski z doświadczenia
- wyjaśnić, co to znaczy, że układ odniesienia jest nieinercjalny,
- wykazać na przykładzie, że w układzie nieinercjalnym zasady dynamiki się nie stosują
- napisać i objaśnić skalarny wzór na pracę stałej siły działającej pod stałym kątem do kierunku przemieszczenia,
- podać jednostkę pracy 1 J i sposób jej wprowadzenia,
- podać definicję mocy średniej i zapisać ją wzorem,
- podać jednostkę mocy 1 W i sposób jej wprowadzenia
- obliczać energię potencjalną grawitacyjną ciała w pobliżu Ziemi za pomocą wzoru $E_p = mgh$,
- obliczać energię kinetyczną ciała za pomocą wzoru $E_k = \frac{mv^2}{2}$
- podać przykłady zjawisk, w których zasada zachowania energii mechanicznej jest spełniona i w których nie jest spełniona
- podać przykłady zderzeń sprężystych i niesprężystych
- aktywnie uczestniczyć w wykonywaniu pomiarów,
- sformułować wnioski z doświadczenia
- wyjaśnić, o czym informuje nas wielkość fizyczna zwana sprawnością urządzenia
- podać definicję ciśnienia i jego jednostkę,
- wyjaśnić pojęcia: ciśnienie atmosferyczne i ciśnienie hydrostatyczne oraz posługiwać się tymi pojęciami,
- wskazać, od czego zależy ciśnienie hydrostatyczne
- podać przykłady zastosowania naczyń połączonych
- opisać przykłady zachowania się ciał (np. okrętów, balonów) wynikające z obowiązywania prawa Archimidesa
- podać definicję gęstości ciała i jej jednostkę,
- opisać poznany w szkole podstawowej sposób doświadczalnego wyznaczania gęstości ciała stałego lub cieczy,
- zmierzyć gęstość cieczy za pomocą areometru
- wymienić przykłady pomiarów bezpośrednich, czyli prostych,
- wymienić przykłady pomiarów pośrednich, czyli złożonych,
- wyjaśnić, w jaki sposób wykonuje się pomiary proste,
- wyjaśnić na przykładach przyczyny popełniania podczas pomiarów błędów grubych i systematycznych,
- wyjaśnić, dlaczego przy pomiarze czasu stoperem przyjmujemy niepewność większą od najmniejszej działki przyrządu
- wyjaśnić, co to znaczy, że pomiar jest pośredni, czyli złożony

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń sprostaał wymaganiom na niŹszy stopieŹ oraz potrafi:

- rozłozyc wktor na składowe o dowolnych kierunkach
- podac warunki, przy ktorych wartosc przemieszczenia jest rowna przebytej drodze,
- wykazac, ze wktor przemieszczenia nie zalezy od wyboru układu wspolrzędných
- poslugiwac sie pojeciami: przyspieszenie srednie i chwilowe, zapisac i objaŹnic wzor na wartosc przyspieszenia doŹrodkowego
- sporządzać wykres zaleŹności $s(t)$ i $v(t)$ dla ruchu jednostajnego,
- odczytywac z wykresu wielkości fizyczne,
- objaŹnic różnicę między wykresem zaleŹności drogi od czasu i wspolrzędnej połozenia od czasu
- objaŹnic, co to znaczy, ze ciało porusza sie ruchem jednostajnie przyspieszonym i jednostajnie opóźnionym po prostej,
- porównac zwroty wektorów prędkości i przyspieszenia w ruchu po prostej i stwierdzic, ze w przypadku ruchu przyspieszonego wektory $\vec{v}$ i $\vec{a}$ mają zgodne, a w przypadku ruchu opóźnionego mają przeciwné zwroty,
- wpisywac wyniki pomiarów do zaprojektowanej w podręczniku tabeli i wykonywac obliczenia
- powtórzyć przeprowadzone na lekcjach rozumowania związane z opisem ruchów zmienných
- wyjaŹnic, jakie układy odniesienia traktujemy jako inercjalne,
- wyjaŹnic pojecie czasu absolutnego,
- stosowac prawa składowania i rozkładania wektorów do składowania ruchów
- przekształcac wzory na wysokość i zasięgi rzutu poziomego w celu obliczania wskazanej wielkości fizycznej,
- poslugiwac sie pojeciem szybkości kątowej,
- stosowac miare łukową kąta,
- zapisac związki między szybkością liniową i kątową
- objaŹnic stwierdzenia:
  - Sila jest miarą oddziaływania.*
  - O zachowaniu ciała decyduje zawsze sila wypadkowa wszystkich sil działających na to ciało.,*
- w oddziaływaniach bezpośrednich wskazać źródło siły i przedmiot jej działania,
- wypowiedziec treść zasad dynamiki,
- przekształcac wzor wyrażający drugą zasadę dynamiki i obliczac każdą z występujących w nim wielkości fizycznych,
- znajdowac graficznie wypadkową sil działających na ciało
- na podstawie definicji przyspieszenia i drugiej zasady dynamiki wyprowadzić wzor wiązający zmianę pędu z wypadkową silą działającą na ciało i czasem jej działania, czyli inną postać drugiej zasady dynamiki
- obliczyc połozenie środka masy układu dwóch ciał,
- wyznaczc doŹwiadczalnie połozenie środka masy figury płaskiej,
- zapisac wzorem i objaŹnic zasadę zachowania pędu dla układu ciał
- zdefiniowac współczynniki tarcia statycznego i kinetycznego,
- omówic rolę tarcia na wybranych przykładach,
- sporządzić i objaŹnic wykres zaleŹności wartości siły tarcia od wartości siły działającej równolegle do stykających się powierzchni dwóch ciał opisać ruch ciała z tarcieŹ po równi pochyłej,
- wpisywac wyniki pomiarów do tabeli zaprojektowanej w podręczniku i wykonywac
- obliczenia podac i objaŹnic kilka postaci wzoru na wartosc siły doŹrodkowej
- wpisywac wyniki pomiarów do tabeli zaprojektowanej w podręczniku i wykonywac obliczenia
- na przykładzie przeprowadzić rozumowanie uzasadniające konieczność wprowadzenia siły bezwładności do opisu ruchu w układowie nieinercjalnym,
- zademonstrowac działanie siły bezwładności,
- podac wzor na wartosc siły bezwładności i go objaŹnic
- zapisac wzor na iloczyn skalarny dwóch wektorów i podac jego podstawowe własności
- podac jednostki pochodne pracy i mocy oraz ich związki z jednostkami podstawowymi,
- podac wzory na moc średnią i chwilową z uŹyciem prędkości średniej i prędkości chwilowej,
- przekształcac wzory i wykonywac proste obliczenia
- wyjaŹnic pojecia: sila wewnętrzna i zewnętrzna w układowie ciał,
- podac warunek, po spełnieniu ktorego układ może wykonać pracę,
- podac definicje energii mechanicznej, potencjalnej i kinetycznej wyrażone poprzez ich zmiany,
- na podstawie definicji energii kinetycznej wyprowadzić wzor, za pomoca ktorego obliczamy tę energie
- wypowiedziec zasadę zachowania energii mechanicznej i podac warunki, w ktorych jest spełniona,
- przytoczyc samodzielnie opisane w podręczniku przykłady, w ktorych wykorzystuje sie zasadę zachowania energii mechanicznej w celu obliczenia pewnej wielkości fizycznej,
- opisac sposób postępowania w przypadkach, gdy w rozważanym problemie energia mechaniczna nie jest zachowana
- zapisac i objaŹnic zasady zachowania energii i pędu dla zderzeń doskonale sprężystých,
- zapisac i objaŹnic zasadę zachowania pędu dla zderzeń doskonale niesprężystých
- zapisywac wyniki w tabeli,
- wykonywac obliczenia szukanych wielkości z wykorzystaniem wzorów zamieszczonych w opisie doŹwiadczenia
- podac i objaŹnic definicję sprawności urządzenia,
- stosowac definicję sprawności do rozwiązywania prostých zadań
- wyprowadzić i objaŹnic wzor informujący, od czego zalezy ciŹnienie hydrostatyczne,
- omówic zastosowania prawa Pascala
- sformulowac i objaŹnic prawo równowagi cieczy w naczyniach połączonych,
- za pomoca naczyń połączonych wyznaczc nieznaną gęstość cieczy
- sformulowac i objaŹnic prawo Archimedesasa,
- na podstawie analizy sil działających na ciało zanurzone w cieczy wnioskowac o warunkach pływania i tonięcia ciała w cieczy,
- rozwiązywac proste zadania z zastosowaniem obliczania siły wyporu
- z pomoca nauczyciela opisac metode wyznaczania gęstości ciała stałego i cieczy na podstawie prawa Archimedesasa
- wyjaŹnic, na czym polega różnica między błędem a niepewnością pomiaru,
- zapisac wynik pojedynczego pomiaru wraz z niepewnością pomiarową i objaŹnic ten wynik,
- obliczyc średnią arytmetyczną wyników pomiarów i oszacowac jej niepewność,
- oszacowac niepewność względną i procentową
- z pomoca nauczyciela oszacowac niepewność pomiaru poŹredniego metodą NKP

Wymagania na ocenę dobra

Uczeń sprostą wymaganiom na niższe stopnie oraz potrafi:

- obliczyć współrzędne wektora w dowolnym układzie współrzędnych
- przeprowadzić rozumowanie prowadzące do wniosku, że prędkość chwilowa jest styczna do toru w punkcie, w którym znajduje się ciało w danej chwili,
- wyjaśnić różnicę między średnią wartością prędkości i wartością prędkości średniej
- skonstruować wektor przyspieszenia w ruchu prostoliniowym przyspieszonym i opóźnionym oraz w ruchu krzywoliniowym
- wyprowadzić i zinterpretować wzory przedstawiające zależności od czasu współrzędnej położenia i prędkości dla ruchów jednostajnych,
- rozwiązywać typowe zadania dotyczące ruchu jednostajnego
- wyprowadzić i zinterpretować wzory przedstawiające zależności od czasu: współrzędnych położenia, prędkości i przyspieszenia dla ruchów jednostajnie zmiennych po prostej,
- sporządzać wykresy tych zależności,
- rozwiązywać typowe zadania dotyczące składania ruchów,
- z pomocą nauczyciela przeprowadzić analizę niepewności pomiarowych
- rozwiązywać nowe, typowe zadania dotyczące ruchów zmiennych
- podać związki między współrzędnymi położenia ciała w układach poruszających się względem siebie ruchem jednostajnym,
- podać związek między prędkościami ciała w poruszających się względem siebie układach inercjalnych,
- nazwać powyższe związki transformacją Galileusza i podać warunki jej stosowalności,
- podać związek między przyspieszeniami w układach inercjalnych,
- zmieniać układ odniesienia i opisywać ruch z punktu widzenia obserwatorów w każdym z tych układów
- obliczyć wartość prędkości chwilowej ciała rzuconego poziomo i ustalić jej kierunek,
- wyprowadzić związek między szybkością liniową i kątową,
- przekształcić wzór na wartość przyspieszenia dośrodkowego i zapisać różne postacie tego wzoru,
- rozwiązywać zadania dotyczące rzutu poziomego,
- rozwiązywać problemy dotyczące ruchu jednostajnego po okręgu
- opisać rzut ukośny jako ruch, w którym nadajemy ciału prędkość skierowaną pod pewnym kątem do poziomu
- wyjaśnić pojęcie „układ inercjalny” i pierwszą zasadę dynamiki jako postulat istnienia takiego układu,
- w przypadku kilku sił działających na ciało zapisać drugą zasadę dynamiki w postaci równania wektorowego i przekształcić je w układ równań skalarnych w obranym układzie współrzędnych,
- rozwiązywać typowe zadania wymagające stosowania zasad dynamiki, np. zamieszczone w podręczniku w *Przykładach zastosowań zasad dynamiki*
- na przykładach znajdować zmianę pędu jako różnicę pędu końcowego i początkowego,
- analizować związek $\Delta m \vec{v} = \vec{F} \Delta t$ i wyciągnąć wniosek w postaci zasady zachowania pędu ciała
- podać uogólniony wzór na położenie środka masy n ciał i go objaśnić,
- graficznie znajdować pęd układu ciał,
- zastosować zasadę zachowania pędu w typowych zadaniach
- rozwiązywać typowe zadania z dynamiki, w których uwzględnia się siły tarcia posuwistego, np. rozwiązane w podręczniku lub podobne
- podać cele doświadczenia i opisać sposób jego wykonania,
- z pomocą nauczyciela przeprowadzić analizę niepewności pomiarowych
- rozwiązywać typowe zadania z zastosowaniem zasad dynamiki do ruchu po okręgu, np. rozwiązane w podręczniku lub podobne
- podać cele doświadczenia i opisać sposób jego wykonania,
- z pomocą nauczyciela przeprowadzić analizę niepewności pomiarowych
- rozwiązywać typowe zadania z dynamiki w układzie nieinercjalnym, np. rozwiązane w podręczniku lub podobne
- korzystać z iloczynu skalarnego dwóch wektorów skierowanych pod dowolnym kątem
- przeprowadzić rozumowanie konieczne do obliczenia pracy siły zmiennej,
- obliczać pracę siły zmiennej na podstawie wykresu $F(x)$,
- obliczać pracę wykonaną przez urządzenie, którego moc zmienia się z upływem czasu
- wyjaśnić, po czym poznajemy, że zmienia się energia potencjalna układu ciał, a po czym, że zmienia się energia kinetyczna
- z pomocą nauczyciela przeprowadzić rozumowanie prowadzące do sformułowania zasady zachowania energii mechanicznej,
- rozwiązywać typowe zadania wymagające wykorzystania zasady zachowania energii lub związku zmian energii z wykonywaną pracą
- przeanalizować zderzenie doskonale sprężyste centralne dwu kulek, poruszających się z prędkościami o jednakowych kierunkach i zwrotach, i obliczyć współrzędne prędkości obu kulek po zderzeniu
- sformułować cele doświadczenia,
- wykonywać kolejne czynności wymienione w opisie doświadczenia,
- z pomocą nauczyciela przeprowadzić analizę niepewności pomiarowych
- przeprowadzić rozumowanie wyjaśniające sposób obliczania sprawności równi pochyłej i bloku nieruchomego
- wyjaśnić, na czym polega paradoks hydrostatyczny,
- sformułować i objaśnić prawo Pascala
- wykorzystywać prawo równowagi cieczy w naczyniach połączonych do rozwiązywania zadań
- przeprowadzić rozumowanie wyjaśniające, dlaczego zbudowany częściowo z metalu okręt nie tonie,
- rozwiązywać problemy jakościowe i ilościowe związane z zastosowaniem prawa Archimedesesa
- samodzielnie opisać metodę wyznaczania gęstości ciała stałego i cieczy, w której wykorzystuje się prawo Archimedesesa
- wymienić najczęściej występujące źródła niepewności pomiarowych,
- objaśnić, co nazywamy rozdzielczością przyrządu i kiedy możemy przyjąć ją jako niepewność pomiaru
- samodzielnie oszacować niepewność pomiaru pośredniego metodą NKP,
  - przedstawić graficznie wyniki pomiarów wraz z niepewnościami

Wymagania na ocenę bardzo dobrą i celująca

Uczeń sprostał wymaganiom na niższe stopnie oraz potrafi:

- wykorzystać w pełni wiedzę podręcznikową w zakresie działań na wektorach do rozwiązywania problemów,
- rozwiązać wszystkie zadania z podręcznika dotyczące działań na wektorach,
- wyszukać w różnych źródłach i zaprezentować problemy dotyczące działań na wektorach
- wypowiadać się na temat wprowadzonych wielkości fizycznych precyzyjnym językiem fizyki,
- rozwiązać zadania z podręcznika i inne, o podwyższonym stopniu trudności, wskazane przez nauczyciela
- wyprowadzić wzór na wartość przyspieszenia dośrodkowego,
- przeprowadzić dyskusję problemu przyspieszenia w ruchach zmiennych krzywoliniowych
- sporządzać wykresy zależności od czasu współrzędnej położenia i prędkości dla ruchów jednostajnych,
- zinterpretować pole powierzchni odpowiedniej figury na wykresie $v_x(t)$ jako drogę w dowolnym ruchu
- rozwiązywać nietypowe zadania dotyczące ruchów jednostajnie zmiennych,
- samodzielnie przeprowadzić analizę niepewności pomiarowych i skomentować jej wynik
- rozwiązywać nowe, nietypowe zadania dotyczące ruchów zmiennych
- wyprowadzić na przykładzie związku między współrzędnymi położenia ciała w układach poruszających się względem siebie ruchem jednostajnym,
- wyprowadzić związek między prędkościami ciała w poruszających się względem siebie układach inercjalnych,
- przytoczyć i objaśnić zasadę względności ruchu Galileusza, podać warunki jej stosowalności,
- rozwiązywać trudniejsze problemy dotyczące składania ruchów
- rozwiązywać nietypowe zadania dotyczące rzutu poziomego,
- zaproponować i wykonać doświadczenie pokazujące, że czas spadania ciała rzuconego poziomo z pewnej wysokości jest równy czasowi spadania swobodnego z tej wysokości,
- rozwiązywać problemy dotyczące ruchu niejednostajnego po okręgu
- rozłożyć rzut ukośny na dwa ruchy składowe i wyprowadzić równanie toru oraz wzory na wysokość i zasięg rzutu,
- rozwiązywać zadania dotyczące rzutu ukośnego
- na podstawie wartości siły wypadkowej (stała, zmienna) i jej zwrotu w stosunku do prędkości ciała ocenić rodzaj ruchu wykonywanego przez ciało,
- swobodnie operować zdobytą wiedzą na temat zasad dynamiki, używając precyzyjnego języka fizyki,
- rozwiązywać problemy o wysokim stopniu trudności
- uzasadnić konieczność korzystania z innej postaci drugiej zasady dynamiki w przypadku, gdy zmienia się masa ciała, na które działa siła
- posługiwać się precyzyjnym językiem fizyki i samodzielnie przeprowadzić rozumowanie prowadzące do sformułowania zasady zachowania pędu dla układu ciał,
- rozwiązywać zadania o podwyższonym stopniu trudności
- rozwiązywać trudne zadania z dynamiki, w których uwzględnia się siły tarcia, z dostępnych zbiorów zadań
- samodzielnie przeprowadzić analizę niepewności pomiarowych i skomentować jej wynik
- rozwiązywać problemy, w których na ciało oprócz siły normalnej do toru ruchu działa również siła styczna,
- samodzielnie rozwiązywać zadania o podwyższonym stopniu trudności
- samodzielnie przeprowadzić analizę niepewności pomiarowych i skomentować jej wynik
- samodzielnie rozwiązywać trudniejsze problemy dynamiczne zarówno w układzie inercjalnym, jak i nieinercjalnym
- rozwiązywać zadania dotyczące obliczania pracy i mocy o podwyższonym stopniu trudności, np. z wykorzystaniem zasad dynamiki
- obliczyć pracę siły zewnętrznej i pracę siły grawitacyjnej przy zmianie odległości ciała od Ziemi oraz przedyskutować znak każdej z nich
- samodzielnie przeprowadzić rozumowanie prowadzące do sformułowania zasady zachowania energii mechanicznej dla układu dwóch ciał,
- wyjaśnić, co to znaczy, że pewne siły są zachowawcze,
- rozwiązywać nietypowe i trudne zadania, w których energia mechaniczna ulega zmianie
- przeanalizować i obliczyć współrzędne prędkości dwu kulek po zderzeniu sprężystym centralnym w przypadku, gdy masy kulek są jednakowe i gdy pierwsza ma o wiele większą masę od drugiej
- samodzielnie przestudiować opis doświadczenia zamieszczony w podręczniku i precyzyjnie go przedstawić na lekcji,
- samodzielnie przeprowadzić analizę niepewności pomiarowych i skomentować jej wynik
- przeprowadzić rozumowanie ukazujące sposób obliczania sprawności układu urządzeń,
- rozwiązywać zadania o podwyższonym stopniu trudności
- wykorzystać i prezentować wiedzę o urządzeniach hydraulicznych i pneumatycznych, pochodzącą z różnych źródeł
- wyprowadzić prawo Archimedesesa na drodze rozumowania,
- rozwiązywać nietypowe problemy z zastosowaniem prawa Archimedesesa
- skorzystać z różnych źródeł i zapoznać się z prawami hydrodynamiki (np. prawem Bernoulliego) oraz omówić ich skutki
- wyjaśnić potrzebę dobrania odpowiednio precyzyjnego przyrządu do określonego pomiaru,
- wymienić zasady zaokrąglania wyników pomiarów i niepewności do odpowiedniej liczby cyfr znaczących
- dopasować prostą do wyników pomiaru i zinterpretować jej nachylenie,
- swobodnie operować zdobytą wiedzą na temat niepewności pomiarowych, używając precyzyjnego języka fizyki